

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1317

شماره ثبت 549

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ 1397/12/15

یک شوری

طرح تشکیل وزارت تجارت و خدمات بازرگانی

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: اجتماعی

فرعی:

اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - صنایع و معادن - قضائی و حقوقی - کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط‌زیست - ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی

متن سوابق قانونی به دلیل حجیم بودن، جداگانه چاپ می‌شود.

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای 73 نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

به منظور تمرکز و هماهنگی در مسؤلیت‌ها، تسریع در تحقق سیاست‌های تولیدی و تجاری کشور و همچنین هم‌افزایی در توسعه و تنظیم بازارهای داخلی و خارجی، طرح ذیل جهت قرارگرفتن در سیر مراحل تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود:

- دلخوش اباتری - جعفرزاده ایمن آبادی - کواکیان - تابش - وقف‌چی -
- علی جانی‌زمانی - سیاوشی شاه‌عنایتی - تاج‌الدین - کولیوند - یوسفیان‌ملا -
- نعمتی - پارسایی - عبدالکریم حسین‌زاده - آقاپورعلی شاهی - فاطمه سعیدی -
- سلحشوری - شوشتری - نوبخت حقیقی - سلیمانی - فریدون احمدی - فتحی -
- طاهرخانی - خدابخشی - سروش - انارکی محمدی - کاتب - امینی فرد -
- ایران‌نژاد - بنایی - ساعدی - رضیان - بهمنی - خالدی سردشتی - امیری خامکانی -
- رستمیان - پیرانوندی - بادامچی - سیدمحسن علوی - هزارجریبی - سلام امینی -
- درازهی - جمالی نوبندگانی - کاظم‌زاده - نجفی خوشرودی - ملکشاهی -
- صادقی - همایون هاشمی - گل‌مرادی - ابطحی - زارع - ساعی -
- محمودی شاه‌نشین - چنارانی - الماسی - حسنی جوریبایی - زرآبادی -

سمیه محمودی - گرمایی - رضا کریمی - سیدکمال‌الدین شهریاری -
موسوی ییوکی - شریفی - طباطبایی نژاد - خاتمی - حسونند - بهادری -
کامران دستجردی - قوامی - فولادگر - ادیانی - باستانی - وکیلی - فاطمه سعیدی

عنوان طرح:

تشکیل وزارت تجارت و خدمات بازرگانی

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون، احکام مربوط به ادغام دو وزارتخانه «بازرگانی» و «صنایع و معادن»، در قانون «تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب 1390/4/8 لغو و نیز «قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی مصوب 1391/11/24 به استثنای ماده (2) و تبصره آن» نسخ و کلیه وظایف و اختیارات واگذار شده قانونی به وزارت جهاد کشاورزی به «وزارت تجارت و خدمات بازرگانی» منتقل می‌شود.

تبصره 1- «وزارت تجارت و خدمات بازرگانی» با کلیه وظایف و اختیاراتی که طبق قوانین بر عهده وزارت بازرگانی سابق بوده است، تشکیل می‌شود و کلیه دستگاههای تابعه آن وزارت، به «وزارت تجارت و خدمات بازرگانی» منتقل می‌شود.

تبصره 2- «وزارت صنعت، معدن و تجارت» از این پس با عنوان سابق «وزارت صنایع و معادن»، به موجب قوانین حاکم بر آن و با کلیه وظایف و اختیارات سابق، به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

تبصره 3- لایحه وظایف و اختیارات وزارتخانه‌های یادشده، با توجه به قوانین «برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران»، «اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی» و «مدیریت خدمات کشوری»، با عنایت به مأموریت‌های جدید این وزارتخانه‌ها در تناسب با شرایط اقتصادی کشور، حداکثر ظرف مدت شش ماه از سوی هیأت وزیران بازنگری و به مجلس تقدیم خواهد شد. وزارتخانه‌های یادشده تا زمان تصویب و ابلاغ وظایف و اختیارات جدید بر حسب وظایف و اختیارات سابق به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

تبصره 4- هزینه‌های ناشی از اجرای این قانون از محل صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری و از بودجه وزارتخانه‌های یادشده تأمین خواهد شد.

تبصره 5- کلیه قوانین عام و خاص از تاریخ تصویب این قانون، ملغی‌الآثر می‌شود.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین در مورد طرح تشکیل وزارت تجارت و خدمات بازرگانی

تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130 - C قبلاً تقدیم نشده است.

- E قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در E مجلس / E کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

E با تغییر اساسی E با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

E پیش از انقضاء شش ماه E بدون تغییر اساسی

E با انقضاء شش ماه E با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

E مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

E نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

E رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی E رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127 -

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد. E ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص C دارد. E ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه E دارد. C ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد. E ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای C یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان C ماده واحده مواجهه با ایراد C نمی‌باشد. E بیش از یک موضوع E مواد متعدد E می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

Ⓒ دارد، اصل/ اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

Ⓒ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

Ⓒ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

Ⓒ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده 140- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

Ⓒ نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده 181- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
Ⓒ می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد دو برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
Ⓒ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- 1- این طرح با بند «الف» ماده (28) قانون برنامه ششم توسعه که بر کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی تأکید دارد، مغایر است.
- 2- تفکیک دو وزارتخانه مذکور در طرح، مستلزم ایجاد تشکیلات جدید و اقداماتی است که منجر به افزایش هزینه‌ها می‌گردد و از این جهت با اصل هفتاد و پنجم (75) قانون اساسی مغایر می‌باشد.
- 3- طرح مزبور به دلیل افزایش هزینه‌های عمومی کشور در تغییر ساختار دولت با بند (16) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مغایر است.
- 4- مقدمه طرح تقدیمی، ناقص و فاقد دلایل توجیهی متناسب با مواد پیشنهادی است. با توجه به اهمیت موضوع طرح و تأثیر آن بر ساختار دولت، لازم است فلسفه، ضرورت و هدف از ارائه طرح به نحو تفصیلی توضیح داده شود.
- 5- لغو بخشی از ماده‌واحد یک قانون و نسخ تمام مواد یک قانون به‌استثنای یک ماده آن، آنچنان‌که در ماده‌واحد درج شده، مغایر با سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی است. همچنین استفاده از دو اصطلاح «لغو» و «نسخ» باید با دقت و در محل لازم بکار رود. در اینجا با توجه به جایگزینی برخی احکام به‌جای قوانین سابق پیشنهاد می‌شود صرفاً از کلمه «نسخ» استفاده شود.
- 6- لازم بود طراح محترم قبل از اینکه در ماده‌واحد سخن از انتقال قسمتی از وظایف و اختیارات وزارت جهاد کشاورزی به وزارت جدید را مطرح کنند ابتدا به تشکیل این وزارت، تصریح و سپس مباحث مربوط بعدی ذکر می‌شد. در حالی که بالعکس ابتدا انتقال وظایف در ماده‌واحد مطرح شده و پس از آن در تبصره (1) به تشکیل و ذکر عنوان وزارت جدید پرداخته شده است.
- 7- در طرح تقدیمی تفاوت بین دو عبارت «تجارت» و «بازرگانی» مشخص نگردیده است. در کتب لغت این دو واژه مترادف با یکدیگر تعریف شده‌اند و تفکیک این دو باید با امعان نظر صورت گیرد.
- 8- احاله کلی به قوانین سابق مربوط به وظایف و اختیارات وزارت بازرگانی نه تنها مغایر با سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی است بلکه می‌تواند منشأ ابهام باشد.

لازم است طراح محترم به عناوین قوانین مدنظر تصریح می نمودند و شایسته تر آن بود که قبل از تقدیم طرح، یک‌یک وظایف و اختیارات وزارتخانه جدید، احصاء و در این طرح درج می گردید و به صرف تغییر شکلی قناعت نمی شد.

9- تبصره (5) طرح از دو جهت دارای ایراد است: اولاً به طور مطلق کلیه قوانین عام و خاص را ملغی الاثر می کند که احتمالاً مقصود طراح محترم، قوانین مغایر بوده است. ثانیاً طبق سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی قوانین مدنظر برای لغو یا نسخ باید بطور دقیق احصاء و ذکر شوند و به طور کلی نمی توان قوانین و مقررات مغایر را فاقد اعتبار دانست.

10- الزام دولت به تقدیم لایحه مغایر اصل هفتاد و چهارم (74) قانون اساسی است.

11- طرح تقدیمی با بند (10) سیاست‌های کلی نظام اداری مبنی بر «چابک‌سازی، متناسب‌سازی و منطقی‌ساختن تشکیلات نظام اداری» مغایر است.

12- شایان ذکر است؛ سابقاً لایحه‌ای با عنوان «اصلاح بخشی از ساختار دولت» به شماره ثبت 274 در تاریخ 1396/3/21 به مجلس تقدیم شده بود که کمیسیون مشترک آن را رد نمود. بخشی از این لایحه درصدد احیای وزارت بازرگانی بود. همچنین طرحی با عنوان «تشکیل وزارتخانه‌های صنعت و معدن» و «توسعه صادرات و بازرگانی» به شماره ثبت 437 در تاریخ 1397/5/7 به مجلس ارائه شده بود که این طرح نیز با مخالفت کمیسیون اجتماعی مواجه و رد شد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض ✘ وجود ندارد.

✘ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط ✘ وجود ندارد.

✘ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع ✘ لازم است.
✘ لازم نیست.

تعداد دو برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

<p>1- تبصره (3) ماده واحده طرح به جهت الزام دولت به ارائه «لایحه وظایف و اختیارات وزارتخانه‌های یادشده»، با اصل هفتاد و چهارم (74) قانون اساسی مغایرت دارد.</p> <p>2- طرح مذکور به جهت عدم پیش‌بینی منابع مالی، با اصل هفتاد و پنجم (75) قانون اساسی مغایرت دارد.</p> <p>3- طرح به جهت اینکه ساختار دستگاه اجرائی را گسترش می‌دهد، با بند (الف) ماده (28) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه کشور، مغایر است.</p> <p>4- تبصره (5) طرح مغایر بند (13) سیاست‌های کلی نظام اداری در خصوص تنقیح قوانین و مقررات است و باید قوانین مغایر احصاء شود.</p>	
--	--

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح تشکیل وزارت تجارت و خدمات بازرگانی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون اساسی		اصول (74) و (75)
2	سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی	1391/11/14	کل بندها
3	قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت	1390/04/08	کل مواد
4	قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن	1379/10/06	کل مواد
5	قانون تشکیل وزارت بازرگانی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1353/04/24	کل مواد

کل مواد	1363/03/05	قانون تأسیس وزارت معادن و فلزات با اصلاحات و الحاقات بعدی	6
کل مواد	1391/11/24	قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی	7
کل مواد	1353/05/01	قانون تشکیل وزارت صنایع و معادن	8
کل مواد	1364/03/09	قانون تأسیس وزارت صنایع سنگین	9
کل مواد	1386/07/08	قانون مدیریت خدمات کشوری با اصلاحات و الحاقات بعدی	10
کل مواد	1387/03/25	قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی مصوب با اصلاحات و الحاقات بعدی	11
کل مواد	1395/12/21	قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1396- 1400)	12